

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Důchodové zdravotní a sociální pojištění, DPH, pokladna

PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců

TOTO VZDĚLÁVÁNÍ JE FINANCOVÁNO Z PROSTŘEDKŮ ESF PROSTŘEDNICTVÍM OPERAČNÍHO PROGRAMU LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.

Srdečně Vás vítáme na dnešním semináři

TEMPO TRAINING & CONSULTING a.s. poskytuje profesionální služby v oblasti vzdělávání dospělých od roku 1996. Ze dvou školících center v Ostravě a Praze připravujeme vzdělávací akce pro klienty z celé České republiky. Naše aktivity jsou zaměřeny do oblastí osobnostního, počítačového a jazykového vzdělávání. Naše společnost je akreditována Ministerstvem vnitra ČR. V oblasti počítačových kurzů jsme akreditováni Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Jsme také testovacím střediskem ECDL.

Jedním z hlavních cílů naší společnosti je podpora osobního růstu jednotlivců i celých týmů. K naplnění těchto cílů nám také pomáhá spolupráce s dalšími organizacemi v rámci projektů Evropské unie. Tvorbou a realizací grantových projektů se zabýváme již od roku 1997. V současné době je velká část našich aktivit směřována k rozvoji lidských zdrojů prostřednictvím ESF v ČR ve spolupráci s významnými zaměstnavateli v regionech celé České republiky.

Společnost TEMPO TRAINING & CONSULTING a.s. ve spolupráci s realizačním týmem Vaší společnosti připravila tento seminář, který je navržen dle vzdělávacích potřeb účastníků cílové skupiny.

Vážíme si důvěry Vás všech.

Obsah

1. Principy aktuálního zákoníku práce z hlediska mezd	3
Platná legislativa pro stanovování, vyplácení mzdy	3
Odměňování za práci – základní výklad, mzda, plat, příplatky, prémie.....	3
a) Mzda.....	3
b) Plat	4
c) Příplatky	4
d) Odměna.....	5
Splatnost mzdy	5
Výplata mzdy	6
Srážky ze mzdy	7
Náhrada mzdy při překážkách v práci	8
2. Zaměstnanci a zaměstnavatelé ve zdravotním a sociálním pojištění, výklad pojmů vazba na daň z příjmů.....	9
a) Zdravotní pojištění zaměstnanců.....	9
Z čeho se počítá pojistné na zdravotní pojištění.....	9
Minimální vyměřovací základ	10
Maximální vyměřovací základ	12
Sazba pojistného na zdravotní pojištění	12
Platba pojistného na zdravotní pojištění	12
b) Sociální pojištění zaměstnanců.....	13
Z čeho se počítá pojistné na sociální pojištění.....	13
Maximální vyměřovací základ	13
Překročení maximálního vyměřovací základu v daném roce.....	14
Platba pojistného na sociální pojištění.....	14
3. Úvod do problematiky DPH.....	14
a) Daň z přidané hodnoty (zkratka DPH).....	14
b) Předmětem daně je:	15
c) Osoby povinné k dani (§ 5)	16
Ekonomická činnost.....	16
Samostatná osoba	17

Veřejnoprávní subjekt	17
4. Změny ve znění zákona techniko-legislativní úpravy, zásadní změny při uplatňování DPH	17
Novela zákona o DPH 2013	17
Sazby daně z přidané hodnoty – zákon č. 500/2012 Sb.	17
Technická novela zákona o DPH – zákon č. 502/2012 Sb.	18
5. Daňové doklady	21
Doklady a jejich náležitosti:	21
Daňový doklad plátce DPH	22
Náležitosti daňového dokladu	22
6. Pokladna	24
Pokladní kniha a pokladní doklady	24
Pokladní kniha by měla obsahovat	24
Pokladní doklady - příjmový a výdajový pokladní doklad	24
Pokladní doklad musí obsahovat	24

1. Principy aktuálního zákoníku práce z hlediska mezd

Platná legislativa pro stanovování, vyplácení mzdy

za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody za podmínek stanovených zákonem.

Mzdou je myšleno peněžité plnění a plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci za práci, není-li v zákoně dále stanoveno jinak.

Odměňování za práci – základní výklad, mzda, plat, příplatky, prémie

a) Mzda

Za stejnou práci nebo za práci stejné hodnoty přísluší všem zaměstnancům u zaměstnavatele stejná mzda, plat nebo odměna z dohody. Tím je myšlena práce stejné nebo srovnatelné složitosti, odpovědnosti a namáhavosti, která se koná ve stejných nebo srovnatelných pracovních podmínkách, při stejné nebo srovnatelné pracovní výkonnosti a výsledcích práce. Pracovní výkonnost se posuzuje podle intenzity a kvality prováděných prací, pracovních schopností a pracovní způsobilosti a výsledky práce se posuzují podle množství a kvality.

Minimální mzda

Nejnižší možná výše odměny za práci. Mzda, plat nebo odměna z dohody nesmí být nižší než minimální mzda. Není v něm zahrnuta mzda ani plat za práci přesčas, příplatek za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli.

Nedosáhne-li mzda, plat nebo odměna z dohody minimální mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout doplatek:

- a) ke mzdě ve výši rozdílu mezi mzdou dosaženou v kalendářním měsíci a příslušnou minimální měsíční mzdou nebo ve výši rozdílu mezi mzdou připadající na 1 odpracovanou hodinu a příslušnou minimální hodinovou mzdou;
- b) k platu ve výši rozdílu mezi platem dosaženým v kalendářním měsíci a příslušnou minimální měsíční mzdou,
- c) k odměně z dohody ve výši rozdílu mezi výší této odměny připadající na 1 hodinu a příslušnou minimální hodinovou mzdou.

b) Plat

Plat určuje zaměstnavatel zaměstnanci podle tohoto zákona, nařízení vlády vydaného k jeho provedení podle § 111 odst. 2, § 112 odst. 2, § 123 odst. 6, § 128 odst. 2 a § 129 odst. 2 a v jejich mezích podle kolektivní smlouvy, popřípadě vnitřního předpisu.

Platové tarify

- Zaměstnanci přísluší platový tarif stanovený pro platovou třídu a platový stupeň, do kterých je zařazen.
- Zaměstnavatel zařadí zaměstnance do platové třídy podle druhu práce, kterou má v pracovní smlouvě.
- Zaměstnavatel zařadí vedoucího zaměstnance do platové třídy podle nejnáročnějších prací, jejichž výkon řídí nebo které sám vykonává.
- Zaměstnavatel zařadí zaměstnance do platového stupně podle doby dosažené praxe.

Platové tarify se stanoví v 16 platových třídách a v každé z nich v platových stupních. Vláda stanoví nařízením způsob usměrňování výše prostředků vynakládaných zaměstnavateli na platy a na odměny za pracovní pohotovost zaměstnanců, zařazení prací do platových tříd v souladu s charakteristikami platových tříd odstupňovanými podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce, které jsou uvedeny v příloze k tomuto zákonu.

c) Příplatky

Příplatek za vedení

Vedoucímu zaměstnanci přísluší příplatek za vedení, a to podle stupně řízení a náročnosti řízení práce.

Příplatek za vedení přísluší také:

- a) zástupci vedoucího zaměstnance, který trvale zastupuje vedoucího zaměstnance v
- b) zaměstnanci, který zastupuje vedoucího zaměstnance na vyšším stupni řízení v plném rozsahu jeho řídicí činnosti po dobu delší než 4 .

Příplatek za noční práci

Zaměstnanci přísluší za hodinu noční práce příplatek ve výši 20 % průměrného hodinového výdělku.

Příplatek za práci v sobotu a v neděli

Zaměstnanci přísluší za hodinu práce v sobotu nebo v neděli příplatek ve výši 25 % průměrného hodinového výdělku.

Další příplatky:

- Plat nebo náhradní volno za práci přesčas
- Příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí
- Zvláštní příplatek
- Příplatek za rozdělenou směnu
- Osobní příplatek
- Příplatek za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah
- Specializační příplatek pedagogického pracovníka

d) Odměna

Za úspěšné splnění mimořádného nebo zvlášť významného pracovního úkolu může zaměstnavatel poskytnout zaměstnanci odměnu.

§ 135 Plat nebo náhradní volno za práci ve svátek

Zaměstnanci, který nepracoval proto, že svátek připadl na jeho obvyklý pracovní den, se plat nekrátí. Za práci ve svátek poskytne zaměstnavatel zaměstnanci náhradní volno v rozsahu práce konané ve svátek, a to nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce následujícího po výkonu práce ve svátek nebo v jinak dohodnuté době. Za dobu čerpání náhradního volna se plat nekrátí. Zaměstnavatel se může se zaměstnancem dohodnout na poskytnutí příplatku ve výši průměrného hodinového výdělku za hodinu práce ve svátek místo náhradního volna.

Splatnost mzdy

Mzda nebo plat jsou splatné po vykonání práce, a to nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo zaměstnanci právo na mzdu nebo plat nebo některou jejich složku.

Mzda, plat a jejich jednotlivé složky stanovené, sjednané nebo určené za hodinu práce, přísluší zaměstnanci i za zlomky hodin, které odpracoval v období, za které se mzda nebo plat poskytuje.

Nebyl-li pravidelný termín výplaty mzdy nebo platu sjednán v kolektivní smlouvě, určí jej zaměstnavatel v mezích období uvedeného v odstavci 1 po projednání s odborovou organizací.

Zaměstnavatel vyplatí zaměstnanci před nastoupením dovolené mzdu nebo plat splatný během dovolené, případně-li termín výplaty na období dovolené, pokud se se zaměstnancem nedohodne jinak. Jestliže to neumožňuje technika výpočtu mezd nebo platů, poskytne mu přiměřenou zálohu a zbývající část mzdy nebo platu mu vyplatí nejpozději v nejbližším pravidelném termínu výplaty mzdy nebo platu následujícím po dovolené.

Při skončení pracovního poměru vyplatí zaměstnavatel zaměstnanci na jeho žádost mzdu nebo plat za měsíční období, na které mu vzniklo právo, v den skončení pracovního poměru. Jestliže to neumožňuje technika výpočtu mezd nebo platů, vyplatí mu mzdu nebo plat nejpozději v nejbližším pravidelném termínu výplaty mzdy nebo platu následujícím po dni skončení pracovního poměru.

Výplata mzdy

Mzda nebo plat se vyplácí zaměstnanci v zákonných penězích.

Mzda nebo plat se zaokrouhlují na celé koruny směrem nahoru.

Mzda nebo plat se vyplácí v pracovní době a na pracovišti, nebyla-li dohodnuta jiná doba a jiné místo výplaty. Nemůže-li se zaměstnanec dostavit k výplatě z vážných důvodů, zašle mu zaměstnavatel mzdu nebo plat v pravidelném termínu výplaty, popřípadě nejpozději v nejbližší následující pracovní den na svůj náklad a nebezpečí, pokud se se zaměstnancem nedohodli na jiném termínu nebo způsobu výplaty.

Při měsíčním vyúčtování mzdy nebo platu je zaměstnavatel povinen vydat zaměstnanci písemný doklad obsahující údaje o jednotlivých složkách mzdy nebo platu a o provedených

srážkách. Na žádost zaměstnance předloží zaměstnavatel doklady, na jejichž základě mzdu nebo plat vypočetl.

Jiné osobě než zaměstnanci je možné vyplatit mzdu nebo plat jen na základě písemné plné moci; to platí i pro manžela nebo partnera zaměstnance. Bez písemného zmocnění může být mzda nebo plat vyplacen jiné osobě než zaměstnanci, jen pokud to stanoví tento zákon nebo zvláštní právní předpis.

Srážky ze mzdy

Srážkami z příjmu zaměstnance jsou pro účely tohoto zákona srážky ze mzdy nebo platu a z jiných příjmů zaměstnance z pracovněprávního vztahu.

Jinými příjmy zaměstnance podle odstavce 1 jsou

- a) odměna z dohody,
- b) náhrada mzdy nebo platu,
- c) odměna za pracovní pohotovost,
- d) odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá zaměstnanci v souvislosti se skončením zaměstnání,
- e) peněžité plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnutá zaměstnanci v souvislosti se zaměstnáním.

Srážky ze mzdy mohou být provedeny jen

- a) v případech stanovených tímto zákonem nebo zvláštním zákonem,
- b) na základě dohody o srážkách ze mzdy (§ 327) nebo k uspokojení závazků zaměstnance,
- c) k úhradě členských příspěvků zaměstnance, který je členem odborové organizace, bylo-li to sjednáno v kolektivní smlouvě nebo na základě písemné dohody mezi zaměstnavatelem a odborovou organizací, a souhlasí-li s tím zaměstnanec, který je členem odborové organizace.

Pořadí srážek ze mzdy

Zaměstnavatel je oprávněn srazit zaměstnanci:

- a) daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
- b) pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění,
- c) zálohu na mzdu nebo plat, kterou je zaměstnanec povinen vrátit proto, že nebyly splněny podmínky pro přiznání této mzdy nebo platu,
- d) nevyúčtovanou zálohu na cestovní náhrady, popřípadě jiné nevyúčtované zálohy poskytnuté zaměstnanci k plnění jeho pracovních úkolů,
- e) náhradu mzdy nebo platu za dovolenou, na niž zaměstnanec ztratil právo nebo na niž mu právo nevzniklo a náhradu mzdy nebo platu podle § 192, na niž zaměstnanci právo nevzniklo.

Náhrada mzdy při překážkách v práci

Náhrada mzdy, platu nebo odměny z dohody o pracovní činnosti při dočasné pracovní neschopnosti (karanténě).

Zaměstnanci, který byl uznán dočasně práce neschopným nebo kterému byla nařízena karanténa, přísluší v době prvních 14 kalendářních dnů a v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v době prvních 21 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény náhrada mzdy nebo platu ve dnech podle věty druhé a ve výši podle odstavce 2, pokud ke dni vzniku dočasné pracovní neschopnosti (karantény) zaměstnanec splňuje podmínky nároku na nemocenské podle předpisů o nemocenském pojištění.

Náhrada mzdy nebo platu podle přísluší ve výši 60 % průměrného výdělku. Pro účely stanovení náhrady mzdy nebo platu se zjištěný průměrný výdělek upraví stejným způsobem, jakým se upravuje denní vyměřovací základ pro výpočet nemocenského z nemocenského pojištění, s tím, že pro účely této úpravy se příslušná redukční hranice stanovená pro účely nemocenského pojištění

Porušil-li zaměstnanec v období prvních 14 kalendářních dnů a v období od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti povinnosti uvedené v odstavci 6 větě první, které jsou součástí režimu dočasně práce

neschopného pojištěnce, může zaměstnavatel se zřetelem na závažnost porušení těchto povinností náhradu mzdy nebo platu snížit nebo neposkytnout.

Náhrada mzdy nebo platu se poskytuje na základě dokladů stanovených pro uplatnění nároku na nemocenské, a to v nejbližším pravidelném termínu výplaty mzdy nebo platu po předložení těchto dokladů. Zaměstnavatel je povinen vyhlásit, do kdy nejpozději před výplatním termínem je třeba předložit doklady pro poskytnutí náhrady mzdy nebo platu, aby tato náhrada mohla být v tomto výplatním termínu vyplacena.

Další překážky v práci:

§ 195 Mateřská dovolená

§ 196 Rodičovská dovolená

§ 197 Mateřská a rodičovská dovolená při převzetí dítěte

§ 200 Překážky v práci z důvodu obecného zájmu

§ 201 Výkon veřejné funkce

§ 202 Výkon občanské povinnosti

§ 203 Jiné úkony v obecném zájmu

§ 205 Překážky v práci z důvodu školení, jiné formy přípravy nebo studia

2. Zaměstnanci a zaměstnavatelé ve zdravotním a sociálním pojištění, výklad pojmů vazba na daň z příjmů

Ze mzdy je mimo zálohy na daň odváděno také sociální a zdravotní pojištění. Zdravotní pojištění i sociální pojištění odvádí zaměstnavatel za své zaměstnance a část své mzdy odvádí na tento účel i zaměstnanec.

a) Zdravotní pojištění zaměstnanců

Z čeho se počítá pojistné na zdravotní pojištění

Vyměřovacím základem je úhrn příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny, a které mu

zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním (plnění v peněžní i nepeněžní formě a jiné výhody poskytnuté zaměstnavatelem).

Do základu se naopak nezahrnují:

- náhrada škody podle zákoníku práce,
- odstupné, odchodné a odbytné poskytované na základě zvláštních právních předpisů,
- věnostní přídavek horníků,
- odměny vyplácené podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích, pokud vytvoření a uplatnění vynálezu nebo zlepšovacího návrhu nemělo souvislost s výkonem zaměstnání,
- jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události,
- plnění poskytnutá poživateli starobního nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání.

Minimální vyměřovací základ

Zdravotní pojištění se musí odvádět alespoň z minimální mzdy (§ 3 zákona). Pokud je tedy vyměřovací základ zaměstnance nižší než minimální mzda, je zaměstnanec povinen doplatit zdravotní pojišťovně prostřednictvím svého zaměstnavatele pojistné ve výši 13,5 % z rozdílu těchto základů. Pokud má zaměstnanec více zaměstnavatelů, je povinen doplatit pojistné prostřednictvím toho zaměstnavatele, kterého si zvolí, a to vždy s odvodem pojistného v následujícím kalendářním měsíci. Pokud je ale vyměřovací základ nižší z důvodů překážek na straně organizace, je tento rozdíl povinen doplatit zaměstnavatel.

Pro některé osoby ale minimální vyměřovací základ neplatí. Jsou to osoby:

- s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením, kterým se poskytují mimořádné výhody II. nebo III. stupně,
- které dosáhly věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňují další podmínky pro jeho přiznání,
- které celodenně osobně a řádně pečují alespoň o jedno dítě do 7 let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku,

- které současně vedle zaměstnání vykonávají samostatnou výdělečnou činnost a odvádějí zálohy alespoň z minimálního vyměřovacího základu, který je stanovený pro osoby samostatně výdělečně činné,
- za které je plátcem pojistného stát, těmito osobami jsou:
 - nezaopatřené děti,
 - poživatelé důchodu,
 - příjemci rodičovského příspěvku,
 - ženy na mateřské a rodičovské dovolené,
 - uchazeči o zaměstnání včetně uchazečů o zaměstnání, kteří přijali krátkodobé zaměstnání,
 - osoby pobírající dávku pomoci v hmotné nouzi, pokud nevykonávají výdělečnou činnost, nejsou v evidenci uchazečů o zaměstnání a nejde o poživatele starobního důchodu, invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně, vdovského nebo vdoveckého důchodu, ani o poživatele rodičovského příspěvku nebo o nezaopatřené dítě,
 - osoby, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), a rovněž za osoby, které o ně pečují, dále pak za osoby pečující o osoby mladší 10 let, které jsou závislé na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost),
 - osoby konající základní (náhradní) službu v ozbrojených silách, nebo civilní službu a osoby povolané k vojenskému cvičení,
 - osoby ve výkonu zabezpečovací detence nebo ve vazbě nebo osoby ve výkonu trestu odnětí svobody,
 - osoby, které jsou invalidní ve třetím stupni nebo které dosáhly věku potřebného pro nárok na starobní důchod, avšak nesplňují další podmínky pro přiznání invalidního důchodu ve třetím stupni nebo starobního důchodu a nemají příjmy ze zaměstnání, ze samostatné výdělečné činnosti a nepožívají žádný důchod z ciziny, nebo tento důchod nepřesahuje měsíčně částku ve výši minimální mzdy,
 - osoby celodenně osobně a řádně pečující alespoň o jedno dítě do sedmi let věku nebo nejméně o dvě děti do 15 let věku,
 - mladiství umístění ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy,
 - cizinci, kterým bylo uděleno oprávnění k pobytu na území České republiky, pokud nemají příjmy ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti.

Minimální vyměřovací základ je možné snížit na poměrnou část, která odpovídá počtu kalendářních dnů, pokud:

- zaměstnání netrvalo po celý měsíc,
- zaměstnanci bylo poskytnuto pracovní volno pro důležité osobní překážky v práci,
- zaměstnanec byl osobou, za kterou platí pojistné i stát, případně osobou s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením II. nebo III. stupně, nebo osobou důchodového věku bez nároku na důchod, nebo osobou osobně, celodenně a řádně pečující o dítě do 7 let nebo o dvě děti do 15 let,

Maximální vyměřovací základ

Pro rok 2013 dochází ke zrušení maximálního vyměřovacího základu u zdravotního pojištění. V roce 2012 činil maximální vyměřovací základ 1 809 864 Kč. Občané, kteří maximální vyměřovací základ překročili, tak z částky nad strop neplatili zdravotní pojištění. Zrušení stropu znamená i vyšší mzdové náklady pro zaměstnavatele. Navíc se zrušení stropu promítne i na výši daně z příjmu fyzických osob, protože daň z příjmu se vypočítává ze superhrubé mzdy (tj. hrubé mzdy zvýšené o sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem).

Sazba pojistného na zdravotní pojištění

Z vyměřovacího základu se odvádí 13,5 %. Jednu třetinu (tedy 4,5 %) hradí zaměstnanec, zbývající dvě třetiny (tedy 9 %) hradí zaměstnavatel ze svých prostředků.

Platba pojistného na zdravotní pojištění

Pojistné se platí za jednotlivé kalendářní měsíce a je splatné v den, který je zaměstnavatelem určen pro výplatu mezd a platů za příslušný měsíc. U zaměstnavatele, kde je výplata rozložena na různé dny, je dnem splatnosti pojistného poslední den výplaty za uplynulý kalendářní měsíc.

Platbu musíte provést nejpozději do 20. dne kalendářního měsíce, ve kterém vám vznikla povinnost srazit zálohy.

b) Sociální pojištění zaměstnanců

Sociální pojištění zahrnuje:

- pojistné na nemocenské pojištění
- pojistné na důchodové pojištění
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Z čeho se počítá pojistné na sociální pojištění

Vyměřovacím základem je úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo jen na důchodovém pojištění (plnění v peněžní i nepeněžní formě a výhody poskytnuté zaměstnavatelem).

Do základu se naopak nezahrnují:

- náhrada škody podle zákoníku práce,
- odstupné, odchodné a odbytné poskytovaná na základě zvláštních právních předpisů,
- věnostní přídavek horníků,
- odměny vyplácené podle zákona o vynálezech a zlepšovacích návrzích, pokud vytvoření a uplatnění vynálezu nebo zlepšovacího návrhu nemělo souvislost s výkonem zaměstnání,
- jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události,
- plnění poskytnutá požitavěli starobního nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání.

Maximální vyměřovací základ

Výše pojistného je omezena i zhora maximálním vyměřovacím základem. Pro rok 2012 dochází ke změně u maximálního vyměřovacího základu, který v roce 2012 již nečiní 72násobek průměrné mzdy, ale pouze 48násobek průměrné mzdy. Maximální vyměřovací základ za rok 2012 činí 1 206 576 Kč. Pro rok 2013 se zvyšuje na 1 242 432 Kč.

Překročení maximálního vyměřovací základu v daném roce

Pokud úhrn vyměřovacích základů zaměstnance přesáhne v kalendářním roce maximální vyměřovací základ a zaměstnanec je v tomto roce zaměstnán

- u jednoho zaměstnavatele, zaměstnanec platí pojistné z maximálního vyměřovacího základu, to platí i v případě více zaměstnání v daném roce, avšak u téhož zaměstnavatele,
- u více zaměstnavatelů, pojistné zaplacené zaměstnancem z úhrnu jeho vyměřovacích základů, který přesahuje maximální vyměřovací základ, se považuje za přeplatek na pojistném, tento přeplatek nemůže být vyšší než částka, která byla zaměstnanci sražena na pojistném.

Platba pojistného na sociální pojištění

Pojistné se platí za jednotlivé celé kalendářní měsíce a je splatné v den, který je zaměstnavatelem určen pro výplatu mezd a platů za příslušný měsíc. U zaměstnavatele, kde je výplata mezd a platů rozložena na různé dny, je dnem splatnosti pojistného poslední den této výplaty za uplynulý kalendářní měsíc. Pokud se mzda vyplácí za kratší než měsíční období, je pojistné za kalendářní měsíc splatné v bezprostředně následujícím kalendářním měsíci, a to v prvním dni výplaty mzdy.

3. Úvod do problematiky DPH

a) Daň z přidané hodnoty (zkratka DPH)

Daň z přidané hodnoty tvoří jeden z nejdůležitějších příjmů státního rozpočtu. Platí ji všichni při nákupu většiny zboží a služeb. Tato daň je vyměřována prakticky na celém světě a Česká republika pochopitelně není výjimkou.

Princip DPH spočívá v tom, že dodavatel, pokud je registrován jako plátc, musí odvést z realizovaného obchodu část jeho hodnoty státu, pokud je tento obchod předmětem daně. Princip daně z přidané hodnoty spočívá v odvedení daně pouze z rozdílu ceny mezi vstupy a výstupy, tedy z toho, o kolik se cena zboží u něho zvýší.

Subjekt platí dodavatelům cenu včetně této daně a sám dostává zaplacenou za zboží rovněž včetně této daně. Do státního rozpočtu pak odvede rozdíl mezi obdrženou a zaplacenou daní, případně mu může být daň vrácena.

Evropská unie vymezuje zboží a služby, které mohou (ale nemusí) být předmětem snížené sazby daně z přidané hodnoty, a stanovuje minimální výši základní sazby DPH a minimální výši snížené sazby DPH. Novým prvkem je samovyměřovací daň při obchodu mezi státy EU. Toto opatření si vynutil přeshraniční obchod v rámci Evropské unie. Dovozce zboží a služeb, který vyměřuje daň na výstupu, si sám vyměří daň na vstupu. Tu pak uplatní jako odpočet při vyúčtování s finančním úřadem.

b) Předmětem daně je:

- dodání zboží nebo převod nemovitosti anebo přechod nemovitosti v dražbě (dále jen „převod nemovitosti“) za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku,
- poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie (dále jen „členský stát“) za úplatu, uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, a pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou, která není osobou povinnou k dani,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Předmětem daně však není pořízení zboží z jiného členského státu, s výjimkou pořízení nového dopravního prostředku nebo zboží, které je předmětem spotřební daně:

- jestliže dodání tohoto zboží v tuzemsku by bylo osvobozeno od daně podle § 68odst. 1 až 10, nebo
- pokud je pořízení zboží uskutečněno osobou osvobozenou od uplatňování daně podle § 6 nebo právnickou osobou, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání a která není plátcem nebo osobou identifikovanou k dani, nejedná se o pořízení zboží podle písmene a), a celková hodnota pořízeného zboží bez daně nepřekročila v běžném kalendářním roce

částku 326 000 Kč a tato částka nebyla ani překročena v předcházejícím kalendářním roce; do stanovené částky se nezapočítává hodnota nového dopravního prostředku a hodnota zboží, které je předmětem spotřební daně, při pořízení z jiného členského státu.

Plnění, která jsou předmětem daně, jsou zdanitelnými plněními, pokud nejsou osvobozena od daně.

c) Osoby povinné k dani (§ 5)

Osoba povinná k dani je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti, pokud tento zákon nestanoví v § 5a jinak. Osobou povinnou k dani je i právnická osoba, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomické činnosti.

Stát, kraje, obce, organizační složky státu, krajů a obcí, dobrovolné svazky obcí, hlavní město Praha a jeho městské části a právnické osoby založené nebo zřízené zvláštním právním předpisem nebo na základě zvláštního právního předpisu se při výkonu působností v oblasti veřejné správy nepovažují za osoby povinné k dani, a to i v případě, kdy za výkon těchto působností vybírají úplatu. Pokud však uskutečňováním některých z těchto výkonů došlo podle rozhodnutí příslušného orgánu k výraznému narušení hospodářské soutěže, považuje se, pokud jde o tento výkon, za osobu povinnou k dani, a to ode dne nabytí právní moci vydaného rozhodnutí.

Ekonomická činnost

Ekonomickou činností se pro účely tohoto zákona rozumí soustavná činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby a soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů, zejména nezávislé činnosti vědecké, literární, umělecké, vychovatelské nebo učitelů, jakož i nezávislé činnosti lékařů, právníků, inženýrů, architektů, dentistů a účetních znalců.

Za ekonomickou činnost se také považuje využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů, pokud je tento majetek využíván soustavně. Samostatně uskutečňovanou ekonomickou činností není činnost zaměstnanců nebo jiných osob, kteří mají uzavřenou smlouvu se zaměstnavatelem, na základě níž vznikne mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem pracovněprávní vztah, případně činnosti osob, které jsou zdaňovány jako

příjmy ze závislé činnosti podle zvláštního právního předpisu, nebo jako příjmy za autorské příspěvky, z nichž je uplatňována zvláštní sazba daně podle zvláštního právního předpisu.

Samostatná osoba

Za samostatnou osobu povinnou k dani se považuje organizační složka státu, která je účetní jednotkou, a v hlavním městě Praze jak hlavní město Praha, tak i každá jeho městská část.

Veřejnoprávní subjekt

Za veřejnoprávní subjekt se pro účely tohoto zákona považují také odborové organizace, církve a náboženské společnosti nebo církevní instituce, které jsou církevní právnickou osobou při výkonu činností podle svého statutu, stanov nebo základního dokumentu.

4. Změny ve znění zákona techniko-legislativní úpravy, zásadní změny při uplatňování DPH

Novela zákona o DPH 2013

Informace o změnách v oblasti daně z přidané hodnoty s účinností od 1. 1. 2013.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, je s účinností od 1. ledna 2013 předmětem následujících novel:

- Zákon č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů (především úprava týkající se změny sazeb DPH),
- Zákon č. 502/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Sazby daně z přidané hodnoty – zákon č. 500/2012 Sb.

S účinností od 1. ledna 2013 se u zdanitelného plnění nebo u přijaté úplaty uplatňuje:

- základní sazba daně ve výši 21 %, nebo
- snížená sazba daně ve výši 15 %.

Pokud jde o rozsah zboží a služeb, jejich zařazení do snížené nebo základní sazby daně se nemění, s výjimkou přeřazení dětských plen a některých zdravotnických prostředků do základní sazby DPH. Podrobnosti jsou uvedeny v části druhé zákona č. 500/2012 Sb., o

změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodků veřejných rozpočtů.

Technická novela zákona o DPH – zákon č. 502/2012 Sb.

Zákon č. 502/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „novela zákona“) obsahuje především tzv. technické změny v oblasti uplatňování DPH. Tato novela zákona byla připravena především z důvodu povinné implementace Směrnice Rady 2010/45/EU ze dne 13. července 2010, pokud jde o pravidla fakturace. Dalším a zásadním důvodem je návrh dalších opatření pro boj s daňovými úniky v oblasti DPH. Vedle těchto dvou významných oblastí novela zákona také uvádí podstatné změny ve vymezení a registraci plátců daně, zavádí se institut identifikované osoby a další navazující změny. Významnou změnou v oblasti DPH u nemovitostí je umožnění volby zdaňovat převod nemovitostí po zákonem stanové lhůtě se současným prodloužením této lhůty ze tří na pět let.

Z nejdůležitějších změn upozorňujeme především na tyto úpravy:

- **Evidence pro účely daně z přidané hodnoty (§100 novely zákona)**
 - Nově je v souladu s §100 odst. 2 plátce povinen vést v evidenci pro účely DPH u přijatých zdanitelných plnění, která použije pro uskutečňování plnění s nárokem na odpočet daně, také daňové identifikační číslo osoby, která uskutečňuje plnění (tj. dodavatele), s výjimkou plnění, u nichž byly vystaveny zjednodušené daňové doklady.

- **Zdaňovací období (§99 a násl. novely zákona)**
 - Byla provedena změna v základním zdaňovacím období, kterým je nově povinně po určitou dobu u všech nově registrovaných plátců, včetně plátců, kteří nemají v tuzemsku sídlo ani provozovnu, kalendářní měsíc. Dále jsou stanoveny podmínky, za kterých si může plátce zvolit za zdaňovací období kalendářní čtvrtletí a pravidla pro změnu zdaňovacího období.
 - Zavedení kalendářního měsíce jako zdaňovacího období bylo provedeno z důvodu ztížení daňových úniků v případě rozdílných zdaňovacích období mezi účastníky obchodních transakcí a dále s cílem umožnit správcům daně rychlejší získání informací a rychlejší reakce na zjištěné skutečnosti nasvědčující případným podvodům nebo krácení daně.

- **Povinnost zveřejňování bankovních účtů používaných pro ekonomickou činnost (§96 a §98 odst. 1 písm. d) novely zákona)**

- Pro všechny daňové subjekty byla zavedena povinnost uvádět v přihlášce k registraci čísla svých bankovních účtů používaných pro ekonomickou činnost. Správce daně nově zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup čísla účtů určená v přihlášce k registraci plátce ke zveřejnění.
- Dosavadní plátcí budou povinni oznámit správci daně čísla svých bankovních účtů používaných pro ekonomickou činnost do dvou měsíců od nabytí účinnosti zákona, tj. nejpozději 28. února 2013. Pokud tuto povinnost nesplní, má se za to, že určil ke zveřejnění všechny účty, které správce daně vede na základě registrační povinnosti.
- Správce daně zveřejní čísla bankovních účtů prvním dnem třetího kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci nabytí účinnosti zákona, tj. 1. dubna 2013. Tyto údaje budou k dispozici v informačních systémech o plátcích DPH.
- Použití jiných účtů než zveřejněných bude důvodem pro ručení příjemcem zdanitelného plnění za daň nezaplacenou poskytovatelem plnění (§109 odst. 2 písm. c) novely zákona). V souladu s bodem 8 čl. II přechodných ustanovení lze institut ručení v tomto případě uplatnit až od zveřejnění údajů správcem daně, tj. od 1. dubna 2013. Příjemce zdanitelného plnění může také využít zvláštní způsob zajištění daně dle §109a zákona o DPH.
- Smyslem tohoto opatření je zamezení daňovým podvodům, u nichž se k úhradě využívají různé účty vedené třetími subjekty, aby správce daně nemohl efektivním způsobem provést zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň.

- **Nespolehlivý plátce (§106a novely zákona)**

- Z důvodu zefektivnění boje proti daňovým únikům byl zaveden institut tzv. nespolehlivého plátce. Tento institut umožní identifikovat plátce, kteří závažným způsobem porušují povinnosti při správě DPH, a u kterých nemůže správce daně z moci úřední zrušit registraci plátce, protože tito plátcí splňují obvykle základní podmínku pro plátce, tj. překročení stanoveného obrátu pro povinnou registraci DPH. Správce daně zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup skutečnost, že se plátce stal nespolehlivým plátcem. Informace bude k dispozici v informačních systémech o plátcích DPH.
- Plátce, který je příjemcem zdanitelného plnění, bude v případě, že poskytovatel plnění je nespolehlivý plátce, nově ručit za daň nezaplacenou poskytovatelem plnění (§109 odst. 3

novely zákona). Plátce daně může v tomto případě využít zvláštní způsob zajištění daně dle §109a zákona o DPH.

- Správce daně má možnost na žádost plátce ze zákonem stanovených podmínek rozhodnout o tom, že plátce již není nespolehlivým plátcem. Tato skutečnost se také zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.

- **Ručení oprávněného příjemce (§108a novely zákona)**

- Jako další nástroj v boji proti daňovým únikům je zaveden institut ručení za DPH oprávněným příjemcem, kterému vznikla v souvislosti s přijetím výrobků, podléhajících spotřebním daním, povinnost přiznat a zaplatit spotřební daň.
- Tento oprávněný příjemce ručí správci daně za daň, která nebyla osobou, která pořídila toto zboží z jiného členského státu zaplacená správci daně při dodání tohoto zboží třetí osobě v tuzemsku. Oprávněný příjemce může využít zvláštní způsob zajištění daně dle §109a zákona o DPH.

- **Ručení příjemce zdanitelného plnění při dodání pohonných hmot (§109 odst. 4 novely zákona)**

- Institut ručení za daň je dále rozšířen i na případy, kdy plátce přijme zdanitelné plnění, které spočívá v dodání pohonných hmot distributorem pohonných hmot podle zákona upravujícího pohonné hmoty.
- Příjemce ručí za nezaplacenou daň z tohoto plnění, pokud v okamžiku jeho uskutečnění není o poskytovateli zdanitelného plnění zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup skutečnost, že je registrován jako distributor pohonných hmot podle zákona upravujícího pohonné hmoty. Registr distributorů pohonných hmot je k dispozici na webových stránkách celní správy ČR. I v tomto případě lze využít zvláštní způsob zajištění daně dle §109a zákona o DPH.

- **Povinná elektronická podání od 1. 1. 2014 (část šestá §101a novely zákona)**

- Nově je zaváděna povinnost plátců DPH činit podání (příhláška k registraci, daňová přiznání, hlášení a přílohy k daňovému přiznání) elektronicky. Tuto povinnost nemají fyzické osoby, jejichž obrat za nejvýše 12 bezprostředně předcházejících po sobě jdoucích kalendářních měsíců nepřesáhne 6 miliónů Kč, pokud nemá zákonem stanovenou povinnost činit podání

elektronicky. Povinnost elektronických podání v oblasti DPH je zaváděna s účinností od 1. ledna 2014, aby měly daňové subjekty dostatek času na přípravu.

5. Daňové doklady

Doklady a jejich náležitosti:

Nejsme-li plátcí DPH, žádný předpis nepřikazuje, jak mají naše doklady vypadat. Abychom však měli trochu pořádek a hlavně aby nám finanční úřad uvěřil a uznal naše příjmy, výdaje, závazky a pohledávky, měly by doklady obsahovat:

- označení, zda jde o příjem či výdej peněz, bankovní výpis, vznik pohledávky či závazku (fakturu)
- datum úhrady nebo vzniku pohledávky či závazku
- toho, kdo doklad vydal (firma nebo jméno s adresou a DIČ nebo IČ)
- název zboží či služby
- originální vlastnoruční nebo elektronický podpis prodávajícího (není potřeba u faktur, které jsou pohledávkou či závazkem)
- pořadové číslo (nemělo by chybět hlavně u pokladního dokladu pro zákazníka)

Výdaje v hotovosti

Potřebujeme originál dokladu. Pro výdaj do 10.000,- Kč stačí paragon, pro vyšší platbu chtějme i fakturu nebo daňový doklad.

Když je doklad nejednoznačný, je lepší k němu přidat upřesnění, případně jej okopírovat, když hrozí vyblednutí.

Příjmy v hotovosti

Doklady je třeba číslovat. Můžeme vydávat anonymní paragony nebo příjmové pokladní doklady na jméno zákazníka. Originál dáme zákazníkovi, kopii si necháme a zaevidujeme.

Bankovní výpisy

Výpisy z účtu doložíme fakturami, atp.

Faktury přijaté

Nemusí mít razítko a podpis. Příkládáme je k bankovnímu výpisu nebo úhradě v hotovost.

Faktury vydané

Faktury, které vydáváme, bychom měli číslovat, aby bylo jasné, že jsme žádnou fakturu "nezapřeli". Fakturu si můžeme psát třeba v Excelu nebo .pdf. Blíže pohledávky.

Další doklady

Naše příjmy a především výdaje můžeme dále doložit smlouvami (třeba leasingovými), apod.

Účetní doklady pro podvojný účetnictví

Vedeme-li podvojný účetnictví, naše doklady jsou účetní doklady a musí mít náležitosti podle §11 zákona o účetnictví:

- označení dokladu
- obsah účetního případu a jeho účastníky
- peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství
- okamžik vyhotovení účetního dokladu
- okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem podle písmene vyhotovení
- podpisový záznam podle osoby odpovědné za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování

Daňový doklad plátce DPH

Náležitosti daňového dokladu

Daňové doklady plátce DPH musí mít náležitosti podle § 26-35 Zákona o DPH. Nejčastěji používáme zjednodušený a běžný daňový doklad:

Zjednodušený daňový doklad

Zjednodušený daňový doklad je doklad pro platbu v hotovosti do 10.000 Kč. Obsahuje:

- obchodní firmu (nebo jméno a příjmení) a sídlo (či místo podnikání) plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění (prodává)

- DIČ plátce, který uskutečňuje zdanitelné plnění
- evidenční číslo daňového dokladu
- rozsah a předmět plnění (název zboží, služby, údaj o množství zboží, rozsahu služby)
- datum vystavení dokladu
- datum uskutečnění plnění nebo datum přijetí úplaty, a to ten den, který nastane dříve (pokud se liší od data vystavení daňového dokladu)
- výše ceny celkem včetně DPH
- údaj o základní nebo snížené sazbě DPH, případně údaj, že jde o zdanitelné plnění osvobozené od DPH (viz § 46-47 zákona o DPH)

Za správnost a úplnost zjednodušeného daňového dokladu a výpočet DPH odpovídá kupující (i kdyby DPH na dokladu uvedl prodávající).

Běžný daňový doklad

Běžný daňový doklad musí mít navíc oproti zjednodušenému daňovému dokladu:

- obchodní firmu nebo jméno a příjmení, sídlo nebo místo podnikání osoby, pro kterou se uskutečňuje plnění (která platí). Pokud je to plátce, tak také jeho DIČ
- vyčíslený základ DPH
- základní nebo sníženou sazbu DPH (nebo sdělení, že plnění je osvobozené od DPH, a odkaz na příslušné ustanovení zákona o DPH)
- výši DPH zaokrouhlenou na koruny nebo na haléře
- jednotkovou cenu bez DPH
- případnou slevu, pokud není obsažena v jednotkové ceně
- Za správnost a úplnost běžného daňového dokladu a výpočet DPH odpovídá ten, kdo jej vydává.
- **Když nejsme plátcí DPH**
- Pokud nejsme plátcí DPH, naše doklady nemusí mít náležitosti jako účetní nebo daňové doklady.

- **Blednutí dokladů**
- Některé pokladní doklady i faktury časem blednou. Protože mají vydržet pro kontrolu archivované deset let, je dobré je okopírovat a založit s originálem.

6. Pokladna

Pokladní kniha a pokladní doklady

Pokladní kniha je samostatnou účetní knihou a slouží k evidenci příjmů a výdajů peněžní hotovosti v pokladně. Vedení pokladní knihy není povinné, ale její existence je jistě přínosem pro zajištění průkaznosti a kontroly stavu pokladní hotovosti při provozování jakékoliv ekonomické činnosti.

Pokladní kniha by měla obsahovat

- název účetní jednotky, označení pokladny a období, kterého se týká
- rozpis pohybů v pokladně dle jednotlivých pokladních dokladů, seřazeno chronologicky
- vykazování počátečního stavu, obratu příjmů a výdajů a konečného stavu
- v případě valutové pokladny evidenci pohybů hotovosti v cizí i domácí měně a v rámci uzávěrkových operací výpočet kurzového rozdílu.

Pokladní doklady - příjmový a výdajový pokladní doklad

Zápisy v pokladní knize provádíme na základě údajů s prvotních dokladů prostřednictvím příjmových či výdajových pokladních dokladů.

Pokladní doklad musí obsahovat

- označení pokladního dokladu, tj. název dokladu, jeho číslo a označení účetní jednotky
- popis obsahu účetního případu a označení jeho účastníků, tzn. toho, kdo peněžní operaci provedl. Příložený doklad o nákupu dokumentuje pravdivost pokladní operace a dává možnost její kontroly.
- peněžní částku
- datum vyhotovení pokladního dokladu
- podpis osoby odpovědné za účetní případ a osoby odpovědné za jeho zaúčtování.

Potřebujeme-li zachytit stejnorodé účetní případy, můžeme je sumarizovat a vyhotovit jeden výdajový pokladní doklad či příjmový pokladní doklad, tzv. sběrný pokladní doklad. Sumarizace prvotních dokladů do sběrného pokladního dokladu je možná za dodržení následujících podmínek:

- vytváření sběrného dokladu pouze z dokladů jednoho kalendářního měsíce
- u účetních jednotek, které jsou plátcí DPH, je nutno prvotní doklady rozdělit podle sazeb DPH